

PRIETENII MEI, ACTORII

Toate fetele din Braşov – cele minunate – visează schiuri şi campioni ai zăpezii. Iar când se mută la Bucureşti, aduc cu ele un clopot de ninsoare băţind pe orizonturi senin desenate. Fericirea lor este o ştiinţă albă după care vor fugi toată viaţa şi n-o vor găsi decît sub forma agresivă a nesfîrşitei amăgiri. Violeta Andrei, fiinţă de brînduşi albastre – frumoasă ca o persecuţie a zilelor uitate-n dealul toamnelor – s-a minunat de uimirea Bucureştilor în preţia adolescenţei. Era să fie cu brazii şi s-a pomenit fiind de salcîmi în floare pe cînd dădea în greşeli o iună de mai. Născută pe şoaptă de izvoare, a venit să culeagă pelin în inima Bărăganului. Nimic mai scump pe lume ca buruiana asta ce te duce pe scîndura scenei şi în cîntec. Violeta, ca orice actriţă frumoasă şi foarte talentată, ştie multă moarte şi multă înserare tristă. Privelişti scumpe atîrnă la fereastra ochilor ei. Umblă prin lume, cu destul cîştig de cauză, mitul neîmblînzit al actorului damnat – eu nu cred în el, şi cunoscînd-o bine pe Violeta, nu pot să cred decît în cişmele vesele, la care nu s-a spălat şi nu se va spăla niciodată pe mîini Pilat din Pont. Ea este paloarea păşunilor de chihlimbar alternînd cu odăile pline de scoarţe româneşti. O crizantemă îi acoperă ivărul de afară al uşii, iar la streşina ei, rîndunicile filtrează mari picături de univers. Cine-va urmărit jocul în teatru, începînd cu Eleva de pe peronul gării din Cîmpina

(Steava fără nume de Mihail

Sebastian], cu Abigail din **Paharul cu apă** de Scribe, pînă la Anna din **Ivanov** al lui Cehov, Laura din **Menajeria de sticlă**, Elmira din **Tartuffe**, Madeleine Bejart din **Cabala bigoşilor**, a înţeles că un artist e praviia nesupuneri şi durată revoltei. Pe buzele ei, vorbele se pierguiesc ca piersicile. După ce-o vezi jucînd, te simţi îndemnat să iei masa în livadă, sub cireş, într-o paşje de mărgăritar, mîngîiat de frunze de vişin şi de mireasmă de mărar. Tînu ei e ca un basm oriental sau ca un vis de fildeş care se îngîină pe sine :

Păcat de trandafirul ce-a
incolţit sub ger
Era mult mai frumos decît
păcatul
Şi a urcat miresmele la cer
Şi doarme în genunchi,
Inaltul.
Marea ştiinţă a trandafiru-

lui sînt albe albe semne ale mîrării, unde magnetice, păsările necugetate şi zei: amintirii care se scaldă numai în izvoare de fluvii. Adică aburul, neştiinţa vieţii, lauda şi fumul. Adică inefabilul artei.

Violeta Andrei şi-a cucerit singurătatea dragostei din inimile noastre şi ca artistă de film. Ca artistă de film, ea rămîne de asemenea o bucurie de neconfundat. Pe ce plantă îţi răsar florile? Dar zorii? Vigoarea sentimentelor e şoaptă. Numai stăpînii unei ineptii urlă mereu. Violeta a înţeles că se poate locui în frunza unui arbore mai plăcut decît în lemnul lui. Rănille talentului ei sînt supuse mereu izbinzii. Ea a înţeles că toţi, într-o viaţă de artist, culegem din noi doar ceea ce n-am ajuns Alina dăruim lumii. Cînd sîntem tineri şi înşelăm prea puţin, cînd fulgeră nimicul pe o insulă a nimănu, cîntecul e acela care ne leagă barca la fîrm între imense întinderi de nisip. Atunci cînd şii să cînti, aşa cum ştie Violeta Andrei – „De ce uitarea”, „Aşteaptă-mă”, „Căl torul” sau cele şase melodii din „Şatra” – nu te poţi afla niciodată în marginea mîhnirii şi auzi cum în larguri de stele, în mişloc de mare, noduri de apă zămislesc delfini.

Laureată a Premiului Internaţional „Il Sagittario d'Oro”, ca „atrice brillante del cinema e del teatro rumeno”, alături de Franco Nero, Rossano Brazzi, Cristian de Sica, Sergio Endrigo, Alberoto Latuada, Giovanna Ralli, Tino Scotti, Virginia Zeani şi Nicola Rossi Lemeni, Violeta Andrei e prezentă mereu în fulgerul visării, cel ce nu rugineşte niciodată – darul de a fi plin de devotaument faţă de tăcerea nopţii şi făclia speranţei, iubire şi amăgiri. Acolo, aici, mereu de parte, mereu lingă oameni.

Fănuş NEAGU